คู่มือ
การเลิกจ้าง ลดเงินเดือน
การเกษียณ Early Retire

ผลกระทบทางภาษีที่นายจ้าง
ที่นักบัญชีควรรู้

เงินชดเชย
ค่าบอกกล่าว

ยกเว้น
600,000 บาท

7,000 × ปี

RMF / SSF
และแบบแสดงรายการ
ภ.ง.ด.90/91

ณัฐพัชร์ พหลโยธิน

เพจ บัญชีภาษีเชิงรุก

พิมพ์ครั้งที่ 1 • ตุลาคม 2569

คู่มือ
การเลิกจ้าง ลดเงินเดือน
การเกษียณ Early Retire

ผลกระทบทางภาษีที่นายจ้าง
ที่นักบัญชีควรรู้

คู่มือเล่มนี้รวบรวมหลักการ ข้อกฎหมาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเลิกจ้าง การลดเงินเดือน การเกษียณ และการวางแผน Early Retire พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบทางภาษีที่นายจ้างต้องพิจารณา ทั้งภาษีเงินได้และภาษีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้นักบัญชี ผู้ประกอบการ และฝ่าย HR สามารถนำไปใช้ได้จริง ลดความเสี่ยง และวางแผนได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายล่าสุด

เนื้อหาสำคัญในเล่ม

- หลักกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเลิกจ้าง ลดเงินเดือน และการเกษียณ
- การคำนวณค่าชดเชย ค่าบอกกล่าว และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ
- ผลกระทบทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีที่นายจ้างต้องรับผิดชอบ
- การยื่นแบบและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายภาษีอากร
- ตัวอย่างกรณีศึกษา พร้อมแนวทางปฏิบัติจริง
- แบบฟอร์มและรายการตรวจสอบสำหรับฝ่ายบัญชีและฝ่ายบุคคล

“วางแผนให้รอบคอบ
ลดความเสี่ยงทางภาษี
เพื่อการบริหารคนและธุรกิจอย่างยั่งยืน”

คู่มือการเลิกจ้าง ลดเงินเดือน

การเกษียณ Early Retire ผลกระทบทางภาษีที่นายจ้าง

ที่นักบัญชีควรรู้

เงินชดเชย ค่าบอกกล่าว · ยกเว้น 600,000 บาท · 7,000 × ปี

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ RMF/SSF และใบแนบ ภ.ง.ด.90/91

ณัฐพัชร์ พหลโยธิน

เพจ บัญชีภาษีเชิงรุก

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 · ตุลาคม 2569

คู่มือการเลิกจ้าง ลดเงินเดือน การเกษียณ Early Retire ผลกระทบทางภาษีที่นายจ้าง ที่นักบัญชีควรรู้

หน้าลิขสิทธิ์

จัดทำโดย

นายณัฐพัชร์ พหลโยธิน

ISBN (e-Book) : 978-616-95434-6-6

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พ.ศ. 2569

ผู้แต่ง : ณัฐพัชร์ พหลโยธิน

ลิขสิทธิ์ © 2569 ณัฐพัชร์ พหลโยธิน สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามละเมิดลิขสิทธิ์: ห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ ส่งต่อ หรือจำหน่ายเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด รวมถึงการถ่ายเอกสาร สแกน บันทึกภาพหน้าจอ อัปโหลด หรือแชร์ไฟล์ทางออนไลน์ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เว้นแต่การอ้างอิงสั้น ๆ เพื่อการศึกษา วิจารณ์ หรือแนะนำ โดยระบุแหล่งที่มา

สิทธิ์การใช้งาน: eBook นี้อนุญาตให้ใช้เฉพาะผู้ซื้อ 1 ท่าน การแบ่งปันไฟล์ให้ผู้อื่นถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และอาจถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ข้อจำกัดความรับผิด: เนื้อหาจัดทำเพื่อการศึกษา อ้างอิงประมวลรัษฎากร กฎกระทรวง ประกาศและคำวินิจฉัยของกรมสรรพากร และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ณ วันที่เรียบเรียง ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ใช่คำแนะนำทางกฎหมาย บัญชี หรือภาษีสำหรับกรณีเฉพาะตัว เลขในตัวอย่างใช้เพื่อประกอบการอธิบาย ผู้อ่านควรพิจารณาข้อเท็จจริงของตนเอง หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

หน่วยงานที่กล่าวถึง: ชื่อหน่วยงาน เช่น กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ใช้เพื่อการอธิบายเท่านั้น หนังสือเล่มนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ หรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานดังกล่าว

ติดต่อผู้เขียน

Facebook: เพจ บัญชีภาษีเชิงรุก (facebook.com/taxtube2021)

อีเมล: kongtong.academy@gmail.com

คำนำ

การเลิกจ้าง ลดเงินเดือน เกษียณ และ Early Retire เป็นช่วงเวลาที่อ่อนไหวทั้งของนายจ้างและลูกจ้าง เงินที่จ่ายเมื่อออกจากงานมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีภาระภาษีและสิทธิยกเว้นต่างกัน หากนักบัญชีจัดประเภทหรือคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายผิด ลูกจ้างอาจเสียภาษีเกินจำเป็น และนายจ้างอาจถูกประเมินย้อนหลัง

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงจากประสบการณ์และการสอนของณัฐพัชร์ พหลโยธิน ไล่ตั้งแต่การลดค่าจ้างและหยุดงานชั่วคราว ประเภทเงินได้เมื่อออกจากงาน การคำนวณภาษีตามมาตรา 48(5) สิทธิยกเว้นเงินชดเชย ปัญหาการหักภาษี ณ ที่จ่าย จนถึงการยื่นแบบสิ้นปี พร้อมภาพสรุปทุกหัวข้อ

อ่านจบแล้ว คุณจะสามารถ

- แยกประเภทเงินได้ที่จ่ายเมื่อออกจากงาน และรู้ว่ารายการใดได้รับยกเว้นภาษี
- คำนวณภาษีด้วยวิธีหัก 7,000 บาท × จำนวนปี และค่าใช้จ่ายเหมาได้ถูกต้อง
- หักภาษี ณ ที่จ่ายกรณีจ่ายข้ามปี ทยอยจ่าย และเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- แนะนำลูกจ้างเรื่อง RMF/SSF ประกันสังคม และการกรอกใบแนบตอนยื่นแบบ

ณัฐพัชร์ พหลโยธิน · ตุลาคม 2569

สารบัญ

1. "เลิกจ้าง" ลดเงินเดือน จ่ายเงินเดือนบางส่วน ตัดสิทธิประโยชน์ที่เคยได้ ปรับลดสวัสดิการ คำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอย่างไร 1

1.1 ลดเวลาการทำงาน ปรับลดค่าจ้าง ปรับลดสวัสดิการ 2

1.2 ให้พนักงานหยุดงานชั่วคราวมีผลทางภาษีอย่างไร 3

1.3 แจ้งหยุดชั่วคราวต่อมาเลิกจ้าง 4

2. เลิกจ้าง เกษียณ, Early Retire กับภาระภาษีและการวางแผนของลูกจ้าง นายจ้าง 5

ภาระของนายจ้าง 6

ภาระของลูกจ้าง 7

ตารางเปรียบเทียบมุมมองการวางแผนภาษีของทั้งสองฝ่าย 8

3. เลิกจ้าง Outsource กับเลิกจ้างพนักงานมีผลทางภาษีต่างกันอย่างไร 9

กรณีเลิกจ้างพนักงานโดยตรง 10

กรณีเลิกจ้างพนักงาน Outsource 11

4. พนักงานที่โอนย้ายไปยังบริษัทในเครือ เงินที่จ่ายให้ถือเป็นการเลิกจ้างหรือไม่ 13

หลักการพิจารณา 14

ผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้อง 15

5. เงินได้เนื่องจากลาออก หรือเลิกจ้าง เกษียณ, Early Retire กรณีใดเป็นเงินได้ที่จ่ายให้ครั้งเดียว เพราะเหตุออกจากงาน 16

5.1 ลูกจ้างรายวันมีสิทธิหรือไม่ 17

5.2 เงินชดเชย 18

5.3 เงินชดเชยพิเศษ 19

5.4 เงินทดแทน 20

5.5 ค่าบอกกล่าวล่วงหน้า 21

5.6 เงินบำเหน็จ บำนาญ 22

5.7 ค่าตกใจ ฯลฯ 23

5.8 เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนอื่น 24

5.9 เงินวันลาพักผ่อนสะสมตามกฎหมายแรงงาน 25

ตารางสรุปประเภทเงินได้เมื่อออกจากงานและสิทธิตามมาตรา 48(5) 26

6. เงินที่นายจ้างจ่ายให้เพราะเหตุออกจากงานจะต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีหรือไม่ อย่างไร 27

6.1 หักค่าใช้จ่าย 7,000 คูณจำนวนปีที่ทำงาน กับหักค่าใช้จ่ายเหมา วิธีและผลการคำนวณต่างกันอย่างไร 28

6.2 อายุทำงานเกิน 5 ปี กับน้อยกว่า 5 ปี มีผลต่างกันอย่างไร 30

6.3 ทำอย่างไรให้เสียภาษีน้อยที่สุดและถูกต้องตามกฎหมาย 31

7. "เงินชดเชยการเลิกจ้าง" ทำอย่างไรให้ได้รับยกเว้นภาษี คำนวณภาษีอย่างไร 32

7.1 UPDATE ยกเว้นค่าจ้างหรือเงินเดือนของการทำงาน 400 วันสุดท้าย แต่ไม่เกิน 600,000 บาท 33

7.2 จ่ายให้มากกว่า พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน 34

7.3 ลาออกมีสิทธิเลือกไม่นำเงินที่ได้ไปคำนวณภาษีกับเงินได้ประเภทอื่นหรือไม่ 35

8. ปัญหาการคำนวณหักภาษี ณ ที่จ่าย เนื่องจากการจ่ายเงินกรณีเลิกจ้าง เกษียณ Early Retire 36

8.1 การหักค่าใช้จ่ายกรณีไม่นำเงินไปรวมกับเงินได้อื่นคิดอย่างไร 37

8.2 ออกปีนี้แต่จ่ายเงินปีหน้าจะคำนวณอย่างไร 38

8.3 นายจ้างทยอยจ่ายเงินหลายงวดจะคำนวณอย่างไร 39

8.4 เงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน 40

8.5 เงินที่จ่ายจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จ่ายไม่ทันในปีที่เลิกจ้าง/เกษียณ/Early Retire 41

8.6 ลูกจ้างออกจากงานแต่คงเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไว้ต้องคำนวณภาษีอย่างไร 42
8.7 เงินที่จ่ายตามสัญญาประนีประนอมยอมความ 43
9. ถูกฟ้องร้องต่อศาลเนื่องจากเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยที่จ่ายตามคำพิพากษามีผลทางภาษีและการหักภาษี ณ ที่จ่ายอย่างไร 44
9.1 ค่าเสียเวลา 45
9.2 ค่าชดเชย 46
9.3 ค่าเสียโอกาส 47
9.4 ค่าชดใช้ค่าเสียหาย 48
10. กรณีถูกเลิกจ้างและทำงานในบริษัทใหม่ อย่างไรที่สามารถนับอายุกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต่อได้ 50
ทางเลือกที่ 1: รับเงินคืนทั้งจำนวน 51
ทางเลือกที่ 2: คงเงินไว้ในกองทุนเดิม 52
ทางเลือกที่ 3: โอนย้ายไปยังกองทุนของนายจ้างใหม่ หรือกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF for PVD) 53
11. RMF / SSF ของผู้ถูกเลิกจ้าง ตกงานแล้วยังต้องซื้อทุกปีหรือไม่ 55
กองทุน RMF (Retirement Mutual Fund) 56
กองทุน SSF (Super Savings Fund) 57
12. เงินบำเหน็จ, บำนาญชราภาพจากประกันสังคมต้องเสียภาษีหรือไม่ 59
หลักการยกเว้นภาษี 60
เงินสงเคราะห์กรณีว่างงาน 61
ตารางสรุปสิทธิยกเว้นภาษีเงินประโยชน์ทดแทนประกันสังคม 62
13. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีสิ้นปีของผู้ถูกเลิกจ้าง เกษียณ, Early Retire 63
13.1 เอกสารที่ใช้ประกอบ 64
13.2 แบบที่ใช้ 65
13.3 วิธีกรอกใบแนบกรณีได้รับเงินได้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน 66
บทสรุป 68
เอกสารอ้างอิง 70

1. "เลิกจ้าง" ลดเงินเดือน จ่ายเงินเดือนบางส่วน ตัดสิทธิประโยชน์ที่เคยได้ ปรับลดสวัสดิการ คำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอย่างไร

ในภาวะที่กิจการประสบปัญหาทางเศรษฐกิจหรือมีความจำเป็นต้องบริหารต้นทุนบุคลากร นายจ้างมักเลือกใช้มาตรการที่เบากว่าการเลิกจ้างก่อน เช่น การลดเวลาทำงาน การลดค่าจ้าง การปรับลดสวัสดิการ หรือการให้พนักงานหยุดงานชั่วคราว ซึ่งแต่ละมาตรการมีผลกระทบทางภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายที่แตกต่างกัน และหากดำเนินการไม่ถูกต้องอาจนำไปสู่ปัญหาทั้งด้านภาษีและด้านแรงงานสัมพันธ์ตามมา นักบัญชีจึงจำเป็นต้องเข้าใจหลักการจำแนกลักษณะเงินได้ในแต่ละสถานการณ์ให้ชัดเจน เนื่องจากเงินได้ที่จ่ายระหว่างที่ "ยังมีสถานะเป็นลูกจ้าง" อยู่ ถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากรตามปกติ ต้องคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายตามวิธีปกติ (คำนวณภาษีทั้งปีหารเฉลี่ยตามงวดที่จ่าย) ซึ่งแตกต่างจากเงินได้ที่จ่ายเพราะ "เหตุออกจากงาน" ซึ่งมีสิทธิใช้วิธีคำนวณพิเศษตามมาตรา 48(5)